

Eftir danska nei'ð til Maastricht-sáttmálan

Onga hóming av hvat gerast skal

Danska nei'ð til Maastricht sáttmálan hevur sett okkum í eina vónleysa støðu. »Eg havi onki boð uppá, hvussu vit nú koma víðari«, sigur Uffe

Bæði danska stjórnin og andstøðan vóru sera virkin undir samráðingunum við hini EF-londini um Maastricht-sáttmálan. Og danir fingja nærur øll síni ynski við. Eisini tað, ið størst dentur varð lagdur á - at tryggja sosialu korini hjá borgarunum.

Tá atkvøðast skuldi um sáttmálan, mæltu tí alliruttan tveir av flokkunum í fólkatinginum til at atkvøða ja.

Kortini sögdu meira enn 50% av veljarunum nei.

Áhugaverd mótsagn

- Hetta at so stórir munur er millum fólkatingið og tað fólk, sum hevur valt fólkatingið, er sjálvandi ein sera áhugaverdur politiskur spurningur, sigur Uffe Elleman.

- Men at filosofera um tað er ikki mín uppgáva. Eg skal finna fram til, hvør stóða Danmarkar nú skal vera í tí nýggja Europa. Og tað er ikki lætt.

Uffe sigur, at honum aldrin hevur dámað polit-

ikarar, sum ikki hava greiðar ætlanir, men vónað, at alt fer at loysa seg.

- Men í hesum málið eri eg onki frægari, leggur hann afturat. - Eg veit snøgt sagt ikki hvat vit nú skulu gera. Eg bara bíði og vóni, at okkurt fer at vísa seg...

Rós hjálpir onki

Beint eftir valið vórðu danir annars róstir í øllum Europa fyri, at teir torðu at hava sína egnu støðu, og standa ímóti teimum

stóru londunum.

- Men hetta rós kann heldur ikki nýtast til nógv í dag, sigur Uffe.

- Hevði danska nei'ð havt við sær at verandi gongd móti einum sameindum Europa steðgaði, so høvdu vit nú verið í eini lyklastøðu. Men tað hendi bara ikki. Hini 11 londini fara víðari uttan okkum, og Danmark stendur nú uttan fyri alla ávirkan.

Norðurlond í EF

Betri verður støðan ikki

av, at alt fleiri lond komandi árinum helst fara uppá EF. Eysturriki, Svøríki, Finnland og Sveits hava søkt, og hugsandi er, at Noregi eisini søkir um limskap.

- Fara bæði Svøríki, Finnland og Noregi uppá, er knappliga vent í norðurlandsku holuni. Fyrr var Danmark einasta landið í EF - tá verða vit tað einasta (burtursæð frá Føroyum og Íslandi), sum verður uttanfyri Maastricht sáttmálan.

Og hetta heldur Uffe vera stórt spell. Ikki bara fyri Danmark, men eisini fyri hini norðurlondini.

- Hugsu vit okkum, at øll tey stóru norðurlondini vóru við, høvdu vit staðið sera sterk í EF. Vit 20 milliónir norðbúgvur høvdu havt einar 15-16 atkvøður tilsamans, meðan eitt nú Týskland við sínum 80 milliónum bert hevur 10 atkvøður.

Vónar tað besta

Men dugir hann onki positivt at siggja við danska nei'num?

- Danska fólkíð vísti við atkvøðuni øllum EF politiskum á eina kenslu, sum er rættiliga sterk

millum vanlig fólk, men helst undirmerkt av politiskum: Óttin fyri, at alt fleiri avgerðir verða tiknar langt burturi frá vanliga fólkunum, og at fólkaraðið harvið viknar.

- Hetta er júst nakað vit hava lagt stóran dent á at forða fyri í Maastricht-sáttmálanum. Men danska atkvøðugreiðslan - og tað fylgjandi orðaskiftið í øðrum londum - hevur also víst, at óttin framvegis er til staðar í stóran mun.

- Um hetta hevði ført til, at sáttmálin varð broyttur, soleiðis at enn fleiri avgerðir verða tiknar lokalt, so er ið hvussu er okkurt vunnið.

Verða hesar broytingar gjørdar í sáttmálanum, kann kanska atkvøðast um hann í Danmark av nýggjum. Og tá kundi hugsast, at danir siga ja kortini.

- Eg vóni at okkurt tilíkt hendir. Og tað er tað einasta eg kann gera sum er. Eg veit snøgt sagt ikki, hvat eg skal gera.

Uffe tosaði um grindadráp í Australia

Mátti hava politiverju

- fyri ikki at verða álopin av fólki, sum vóru uppøst um føroyska grindadrápið. »Ansið eftir hvat tit gera í grindamálinum« eru hansara ráð. »Hóast ein kennir seg vera órættvíst viðfarnan, ræður um at vera diplomatiskur«

Raske drenge, grind at dræbe...

Tekningin hjá Óla Petersen mai í fjør, tá Uffe Elleman-Jensen gekk ímóti einum meiriluta í danska fólkatinginum, og á IWC fundi atkvøddi fyri at loyva m.a. grindadrápi. Men hóast IWC framvegis er ímóti grindadrápinum, heldur Uffe tað vera skeið av Føroyingum at fara úr felagsskapinum. »Tú áttu at verði verandi og broytt hugburðin innanfrá«, heldur hann

tryggjaði politiskan stabilitet.

- Støðan í dag er umvendi: londini eru vorðin fræls, men politiska støðan er ikki stabil. Nú sleppa allar tær konfliktil, sum hava verið hildnar niðri við valdið higartil, fram í ljósið.

- Og júst tí er neyðugt við einum flagsskapi sum EF, hvørs endamál er at skapa eitt opið samstarv, har øll lond kunnu vera við.

Vestuniónin og NATO

Spurdur hvørja uppgáva Vestuniónin - ella »europaherurin« - fer at hava, svarar hann:

- Tað verður nettupp at taka sær av friðarvarðveitandi uppgávum, t.d. tá tær umrøddu latentu konflikturnar enda í blóðigum stríði.

- Hvussu so við NATO í framtíðini?

- NATO verður framvegis verjan hjá londunum í Norðuratlantshavi. Vestuniónin broytir onki um tað.

Uffe Elleman Jensen er heitur talsmaður fyri, at føroyingar framhaldandi sleppa at drepa grind. Fyri einum góðum ári síðani gekk hann á fundi í altjóða hvalaveiðuvæðingini (IWC) enná ímóti einum meiriluta í fólkatinginum, og álegði dansku sendinevndini at atkvøða fyri uppskotinum um at loyva »small type whaling«.

Politiverju

Men tað er ikki altíð lætt at tosa fyri grindadrápinum.

- Á eini ferð eg var í

Australia spurdu tíðindafólk meg um grindadrápið, og eg royndi sum frægast at verja tað, greiðir hann frá.

- Og tað var ikki tikið væl upp. Fólk vóru so uppøst, at eg mátti hava politiverju á ferðini víðari fyri ikki at vera álopin.

Uffe mælir til, at vit eru so diplomatiskir sum til ber í hesum spurningi.

- Eg veit væl at tað ikki liggur til norðastu norðbúgvamar at boyggja seg, og tað haldi eg heldur ikki út skulu gera, sigur hann. Men grindaspurningurin nertir við so heitar kenslur úti í heimi, at ein má ansa sera væl eftir fyri ikki at fáa fólk ímóti sær.

IWC

Men var tað serliga

diplomatiskt av Uffa á IWC-fundinum á sinni at atkvøða beint mótsatt tí, ein fólkatingsmeiriluti álegði honum at atkvøða?

- Tað sum fólkatingið samtykti ta ferðina, var beint tvørturímóti endamálinum hjá IWC. Tí atkvøddi danska sendi-

